

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ РЕКЛАМАЦИЯ

chitanka.info

„Невъзможна атмосфера“ — мислеше си Боб, правейки усилие да задържи дъха си. Тренираните му дробове вече изнемогваха. Още няколко скока и устните му се впиха в пластмасовия наустник на апарата за чист въздух.

Главният специалист на фирмата „Роботс корпорейшън“ не беше свикнал с кислородната маска, а и живееше наблизко, та сутрин отиваше на работа тичешком, ползувайки апаратите за чист въздух, наредени по улиците като спасителни островчета.

Херметизираната врата се затвори след него. Мощните филтри погълнаха нахлулите отвън газове.

Боб беше в добро настроение. Наскоро беше получил солидна премия за последната партида работи, конструирани по заявка на миннодобивната промишленост. С част от нея прекара десетина дни отпуск в компанията на Джин — прелестна брюнетка, с която се беше запознал наскоро. Беше умен и в службата си напредваше бързо. Печелеше добре, а като се прибави, че беше общителен и привлекателен, естествено е, че жените не го лишаваха от вниманието си. Но той не прекаляваше с компаниите им. Уважаваше своето вътрешно чувство за етика.

И тази сутрин, както обикновено, беше дошъл половин час по-рано и само Пеги — смуглата секретарка на шефа — го беше изпреварила. Боб се отби при нея.

— Здравей, полинезийска принцесо.

— Здравей, Боб. — Пети му се усмихна с всичкия блясък на младите си здрави зъби.

— Как са работите?

— Първо кажи твоите как са.

— О'кей.

— Как прекара отпуската?

— Тайна.

— Руса или кестенява?...

— Във всеки случай не беше по-хубава от тебе.

— Ако не те познавах, току съм ти повярвала.

— Какво ти коства да ми направиш удоволствие, като се престориш, че ми вярваш?

— Остави шегите, Боб, тук работите са далече от о'кей!

— Да, да. Първо работата, после удоволствията — засмя се Робърт. — Впрочем какво се е случило?

— Глобуса вдигна фирмата на главата си да те търси. Поне да се беше обадил къде отиваш.

Глобуса беше директорът на фирмата, когото подчинените му тайно наричаха така заради идеално плешивата му глава.

— Пеги, не го усуквай! Какво е станало?

— Не зная, Боб. Но сигурно нещо много неприятно. Шефът беше побеснял и се кълнеше да те прати в златните мини в Аляска.

— Току-що се връщам от Аляска — засмя се Боб. — Но аз имам по-високо мнение за своите възможности.

— Не зная какво мнение имаш, господин главен специалист, но много добре зная, че шефът не е от тия, дето излизат от кожата си за щяло и нещяло. И ако те предупреждавам, то е, защото... — Пеги не на шега се ядоса.

— Защото?...

— Върви по дяволите... Пък ако искаш много да знаеш, защото си глупак. Защото си един наперен петел, който си мисли, че всеки цвили от възхищение, щом го погледне.

— Човек най-малко познава себе си — ухили се Боб. — Благодарение на милите разговори с тебе откривам все нови свои черти.

— Ще те видя, като отидеш при него — ехидно рече Пеги. — Навярно ще те почерпи кафе без захар.

— Аз го пия сладко.

— Предполагам, че няма да имаш избор.

— В такъв случай излитам, за да му поднеса почитанията си.

— Не бързайте, мистър Мейн. Още е рано.

— Кога ще дойде?

— Както обикновено — в девет.

— Значи екзекуцията се отлага с един час. — Робърт махна с ръка и се отправи към своя кабинет.

Главният специалист по роботехника притежаваше смелостта на млад и кадърен човек, за да се стресне от думите на Пеги. Но също така имаше и добре развито чувство за отговорност, за да ги подмине лекомислено. Затова стоя дълго до прозореца, загледан в мръсния разноцветен въздух, притиснал града под отровен похлупак.

* * *

Точно в девет Пеги му се обади по видеофона.

— Препускай! Глобуса е станал с левия крак. Настроението му е като въздуха навън.

— Оле-ле, улових си мечка — изсмя се Боб.

— Какви глупости дрънкаш! Какво е това мечка?

— Летателен апарат, Пеги — Робърт се хилеше неудържимо.

— Смешник! — Пеги изключи видеофона.

— Припкам, Пеги, припкам — измърмори главният специалист.

* * *

Когато Робърт влезе в кабинета, Мистър Харвин седеше на края на бюрото си, опрял единия крак в пода.

„Наближава буря“ — каза си Боб, като видя позата на шефа.

— Заповядайте, мистър Мейн.

Ледено-официалният тон го накара да си отбележи:

„Грешка... По всичко изглежда, че ще е торнадо.“

— Слушам ви, шефе!

— Мистър Мейн, като главен специалист на нашето предприятие каква заплата получавате?

„Щом започваме от заплата, не е на хубаво“. — Робърт се усмихна в себе си.

— Вие знаете това, мистър Харвин.

— Зная го, но искам да го чуя от вас!

— Двеста долара седмично, сър — в гласа му прозвуча предизвикателство.

— А как мислите, Робърт — това беше нечувано, шефът да се обърне към свой подчинен с малкото му име, — защо фирмата ви плаща тази заплата?

— За длъжността, която заемам, сър, и... за работата, която върша.

— Така, така... А премиите за какво получавате?

— За новите конструкции работи. Например тези за миннодобивната промишленост, ако си спомняте.

— Помня, мистър Мейн. Освен това помня или по-точно ми напомниха, че вие конструирахте роботите за туристическите бюра.

— И кой е този доброжелател?

— Туристите, които са се ползували от услугите им.

— Навярно са доволни?

— Толкова, че едва ли на някой вече ще му мине през ума да ги ползува за гидове.

— А защо не? Роботите са превъзходни събеседници и разказвачи.

— Мистър Мейн, моите уважения — лицето на директора почервения, — но през последните дни, докато бяхте в отпуск, бях затрупан с десетки писма от туристи, които се оплакват от поведението на вашите работи.

— На нашите!

— Толкова по-зле!

— ... и нещо повече, мистър Мейн, не-го-ду-ват! — Мистър Харвин нервно стана от бюрото.

— Няма абсолютно никакво основание за негодуване — вметна Робърт.

— А малко основание ли е, че вашите работи са дефектни?

— Дефектни?... — подскочи Боб. — Това е невъзможно!

— Невъзможно!... А писмата, които лежат в бюрото ми?

— Да ги видя!

— В единадесет часа имаме дирекционен съвет. Там ще ви запозная със съдържанието им.

— Шефе, роботите са минали трикратно изпитване за сигурност. В тях е вложена най-съвършената феропамет.

— Съгласен съм, Робърт, но фактите са си факти. А когато са от такова естество и са неоспорими, имат думата юристите.

— Плашите ли ме?

— До единадесет, мистър Мейн! — И шефът му обърна гръб.

* * *

Съветът започна точно навреме. На него присъствуваха инженери, конструктори, дизайнери, психолози, програмисти — хора от всички длъжности, които ръководеха производството и осигуряваха пазара.

— Господа — започна мистър Харвин, — колкото и да ми е неприятно, днес съветът ще разгледа един случай, безпрецедентен в историята на фирмата. В какво се състои същността на въпроса? Всички ние добре знаем, че преди около два месеца бяха пуснати на пазара серия работи, изработени по проект на мистър Мейн — главен специалист на фирмата, — които да се използват като туристически екскурзоводи. През последните дни на адреса на фирмата се получиха около четиридесет писма от групи туристи, ползували услугите на нашите работи. Текстът на писмата е почти идентичен. Роботите, вместо да запознаят туристите с характерните особености на посетените местности, са разказвали небивалици и фантазии. И тук аз отправям въпрос към мистър Мейн — дали роботите са с конструктивни недостатъци, или той просто е решил, че може да се пошегува с нашите граждани.

— Нито едното, нито другото! — Боб се изправи.

— Не ме прекъсвайте — махна повелително с ръка шефът, — ще имате необходимото време да дадете обяснения.

— ... и в единия, и в другия случай мистър Мейн носи вина, към която не можем да бъдем снизходителни. Представете си, че това се дължи на недостатъци в конструкцията. Какво ще стане с реномето на фирмата? Още повече, че преди двадесет дни изпратихме седемдесет робота за миннодобивната промишленост. Ако и те се окажат дефектни?...

Боб повече не слушаше шефа. Единственото, което го интересуваше, беше съдържанието на писмата.

„Какво може да се е случило?! — учудваше се той. — В роботите няма нито конструктивна, нито технологическа грешка. В това съм сигурен. Но какво е станало и какво са направили?...”

— ... за да не бъде голословен — гласът на мистър Харвин го изтръгна от мислите, — ще ви прочета част от писмата.

Боб се напрегна.

— Първото писмо е от туристи, посетили планините, придружавани от робот „РТ-19“. Чуйте какво пишат:

„Господин директоре, на 27 май 2075 година отидохме на екскурзия в планините, придружавани от робот-екскурзовод, произведен от вашата фирма. Отношението на гида към нас считаме за обида, нанесена ни от фирмата. Вместо да ни разкаже достоверни неща за посетените местности, той ни разказваше приказки, впрочем вижте сами:

— Преди много години — нима не започват така приказките — по склоновете на тези планини са се простирали обширни девствени гори — огромни площи от широколистни и иглолистни дървета. Водите на планинските потоци били толкова чисти, че човек спокойно е можел да се измие без страх, че ще получи екзема, можел е дори да пие без страх от отравяне...

Възмутително! Ние ще се постареем за в бъдеще да се лишим от услугите на вашите работи.“

Мистър Харвин остави писмото. Взе друго. Никой не обръщаше внимание на Робърт. Погледите бяха насочени към шефа.

— Второто писмо е от група туристи, прекарвали няколко дни във Великите равнини или така наречените прерии... Ще ви прочета извадки от него. Слушайте!

„И това ако е екскурзовод!... Цял ден дрънка като вряща тенджера, без да каже нищо съществено и интересно, а още повече вярно:

— ... Върху тази червеникава пустиня някога са росли буйни гъсти треви, които достигали на височина до два човешки боя. Ловци(?) и индиански племена(?) са преследвали на бързите си коне стада бизони.

Обърнете внимание, сър, и децата знаят, че трева има само в природонаучните музеи, а коне и бизони в зоологическите градини. Но вашият робот не ни смята и за деца, щом така нагло ни лъже. Как може да звучи правдоподобно разказ, пълен с толкова непознати думи?“

Директорът на фирмата огледа многозначително сътрудниците си и взе трето писмо.

— Това писмо е от група любители на морето.

„Мистър Харвин, ние всички сме чели «Хиляда и една нощ», но това, което ни разказа вашият екскурзовод, надминава всякакво нахалство. Настояваме най-строго да накажете служителя на фирмата, който е заложил в паметта на робота перфокарти с такова съдържание.

Впрочем съдете сами. Заклеваме се, че предаваме съдържанието на разказа дума по дума, така както сме го чули.

— ... на ясносиньото небе слънцето греело с такава сила, че на непривикналия човек кожата обгаряла. Белогривести вълни галели топлия пясък. Водите на морето гъмжали от живот. Хищни акули порели прозрачните води в търсене на плячка. Лениви медузи се полюшвали меланхолично върху повърхността. Хитри раци плували между водораслите и бързали да се заровят в пясъка, щом усетели опасност...

Уверяваме ви, че половината от тези понятия и названия са ни неизвестни. А от бръщолевенето на работа разбрахме само, че ни смята за луди.“

Мистър Харвин остави писмото.

— Смятам, че не е необходимо да четем всички писма. Съдържанието им е почти едно и също. Надявам се, разбирате в какво неловко положение е изпаднала фирмата благодарение на своя главен специалист. Но да чуем и него!

Всички се обърнаха към Робърт.

Той се смееше. Тихо, без глас, но от все сърце — отметнал назад глава и отпуснал ръцете си край тялото.

— Мистър Мейн, дръжете се прилично! — изрева мистър Харвин. — Вашето поведение е най-малко безотговорно... да не кажа нахално!

Но Робърт Мейн — главен специалист на фирмата „Роботс корпорейшън“ се давеше в изблици на смях. А в съзнанието му биеше само една мисъл:

„Не, моите работи не са дефектни.“

Публикувано в алманах „Спектър’76“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.